

Usnesení Evropského výboru regionů k evropskému semestru 2016 a roční analýze růstu na rok 2017

(2017/C 088/02)

předkládají politické skupiny SES, ELS, ALDE a EA

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ (VR),

- s ohledem na zásadní dokumenty evropského semestru 2016, zejména roční analýzu růstu, zprávy o jednotlivých zemích, národní programy reforem a doporučení pro jednotlivé země;
- s ohledem na návrh zprávy Evropského parlamentu o evropském semestru pro koordinaci hospodářských politik: provádění priorit na rok 2016 (2016/2101(INI));

Obnovení investic

1. připomíná, že veřejné a soukromé investice v EU z důvodu ekonomické krize a opatření k fiskální konsolidaci poklesly ve srovnání s rokem 2007 asi o 15 % a v některých členských státech dokonce o 50 %; zdůrazňuje, že tak nízká úroveň investic („investiční mezera“) v období několika let po sobě představuje zásadní překážku pro konkurenceschopnost a soudržnost EU, tj. pro její schopnost zajistit udržitelný růst a tvorbu pracovních míst;
2. podtrhuje, že 40 % doporučení pro jednotlivé země na rok 2016 se týká překážek pro investování, které mohou místní a regionální orgány pomoci odstranit ⁽¹⁾, a to včetně: špatné kvality výkonu veřejné správy a chybějící koordinace; nesouladu mezi funkcemi a finančními zdroji místních a regionálních samospráv; právních předpisů komplikujících soukromé investování; korupce; nedostatku kvalifikovaných pracovních sil a chybějící odpovídající dopravní infrastruktury; informuje, že tato problematika bude řešena také v nadcházejícím stanovisku VR k tématu Překlenutí investiční mezery: jak řešit problémy?;
3. připomíná prohlášení „Investovat a propojit“ ⁽²⁾, přijaté dne 9. července 2016 v Bratislavě na 7. evropském summitu regionů a měst, jež se zaměřilo na význam odstranění překážek, které blokují obrovský nevyužitý investiční potenciál měst, regionů a venkovských oblastí v Evropě, a na úlohu místních a regionálních orgánů při poskytování inovativní infrastruktury a služeb s cílem posílit investice a zlepšit kvalitu života občanů EU;
4. je znepokojen tím, že přibližně 60 % dotázaných v nedávném průzkumu VR ohledně místních a regionálních orgánů EU ⁽³⁾ vnímalo v posledních dvanácti měsících sestupný nebo stagnující trend veřejných i soukromých investic. Pokud by se toto potvrdilo, znamenalo by to, že sklon k nízkým investicím, jenž započal s ekonomickou krizí, i nadále trvá;
5. zdůrazňuje, že podle téhož průzkumu VR zůstává financování veřejných investic problémem pro přibližně dvě třetiny místních a regionálních orgánů, a to částečně v důsledku jejich nedostatečné kapacity řádně navrhnout veřejné investice, využít finanční nástroje, předložit projekty Evropské investiční bance a zapojit se do partnerství veřejného a soukromého sektoru;
6. vítá první pozitivní výsledky Evropského fondu pro strategické investice (EFSl), týkající se především oblasti malých a středních podniků; současně požaduje zlepšení adicionality EFSl, pokud jde o oblast infrastruktury a inovací, i jeho geografické vyváženosti, a to rovněž prostřednictvím podpory vypracování regionálních investičních strategií a využití investičních platforem s cílem zabezpečit, aby přinášely prospěch všem regionům, a zejména těm méně rozvinutým;
7. v zásadě vítá návrh na rozšíření a navýšení Evropského fondu pro strategické investice (EFSl), čímž se bude zabývat v samostatném stanovisku VR. Očekává další zlepšení v oblasti adicionality, zeměpisného a odvětvového pokrytí a transparentnosti a opakuje svůj požadavek na řádné posouzení výsledků EFSl, zejména co se týče synergií s ESÍ fondy a jejich dosavadního příspěvku k územní soudržnosti. Těší se na úzkou spolupráci s Evropským parlamentem při podrobném zkoumání provádění EFSl;

⁽¹⁾ Výbor regionů, 2016 European Semester, Territorial analysis of the Country-specific Recommendations (Evropský semestr 2016, Územní analýza doporučení pro jednotlivé země), zpráva řídicího výboru Platformy pro monitorování strategie Evropa 2020.

⁽²⁾ <http://www.cor.europa.eu/bratislavasummit/>

⁽³⁾ Průzkum VR „Překážky pro investování na místní a regionální úrovni“, červenec 2016.

8. zdůrazňuje, že tři čtvrtiny respondentů, kteří se zúčastnili průzkumu VR o překážkách pro investování, si nebyly vědomy možností, které nabízí Evropský fond pro strategické investice a jeho investiční platformy. Měli by být o nich stejně jako další příslušné zúčastněné strany lépe informováni;

9. poznamenává, že menší regiony a obce, jakož i regiony, které jsou závažně a trvale znevýhodněny přírodními nebo demografickými podmínkami, jako jsou například nejsevernější regiony s velmi nízkou hustotou obyvatelstva a ostrovní a horské regiony, často nemohou EFSI využít z důvodu vysokého prahu pro minimální hodnotu podporovaných investic, a očekává, že tato prahová hodnota bude při přezkumu EFSI snížena;

10. zdůrazňuje, že odborná kapacita potenciálních realizátorů projektů na místní a regionální úrovni by měla být s pomocí Evropského centra pro investiční poradenství posílena, zejména pokud jde o navrhování a vytváření investičních platforem;

11. zdůrazňuje, že regionální investiční strategie by měly brát v potaz skutečnost, že hospodářské a technologické změny rychle mění naši společnost i území; v této souvislosti zdůrazňuje potřebu podporovat investice do nízkouhlíkového a oběhového hospodářství a ekonomiku sdílení a ekonomiku založenou na spolupráci, a tím snižovat náklady na rozvoj inovativních činností, a podporovat poskytování veřejných a soukromých služeb občanům, díky čemuž je veřejný sektor efektivnější;

12. zdůrazňuje, že je důležité pobízet místní a regionální orgány, aby pro společné strategické priority rozvoje využívaly strategií inteligentní specializace a evropských partnerství;

13. vyzdvihuje, že politika soudržnosti zůstává hlavním investičním nástrojem EU, zejména pro její méně rozvinuté země a regiony; přeje si větší doplňkovost s Evropským fondem pro strategické investice;

14. připomíná své stanovisko Přezkum víceletého finančního rámce (VFR) v polovině období, ve kterém uvádí, že nedostatek prostředků na platby ve víceletém finančním rámci na období 2014–2020 by mohl vyvolat nebezpečí, že Komise nebude schopna plnit své závazky, čímž dojde k nahromadění neuhrazených plateb, což má negativní dopad na provádění operačních programů v rámci evropských strukturálních a investičních fondů;

15. domnívá se, že by se v rámci přezkumu financování ze strukturálních fondů mohlo vládám jednotlivých států umožnit vyčleňovat část evropských prostředků na projekty v oblastech postižených hydrogeologickými poruchami a na projekty týkající se zásahu v případě vážných přírodních katastrof;

Provádění strukturálních reforem a odpovědných fiskálních politik

16. zdůrazňuje, že více než polovina doporučení pro jednotlivé země na rok 2016 určených pro 26 zemí se vztahuje k územím, tj. souvisejí s problémy, s nimiž se některé regiony nebo města potýkají více než jiné, a/nebo jejich provádění závisí na úrovni správy nižší než celostátní;

17. je třeba připomenout, že VR ve svém stanovisku Reakce EU na demografickou výzvu upozornil, že musí existovat vztah mezi demografickou změnou a evropským semestrem a že evropský semestr musí mít územní rozměr. Místní a regionální orgány by měly být významnými aktéry opatření přijatých v rámci evropského semestru s cílem řešit demografické výzvy a mělo by se na ně pamatovat v doporučeních určených členským státům k řešení těchto výzev;

18. zdůrazňuje, že pokud jde o provádění politiky soudržnosti, VR vždy vystupoval proti makroekonomické podmíněnosti uvedené v článku 23 nařízení o společných ustanoveních, protože by na ni mohly doplatit města a regiony, a to kvůli neschopnosti členského státu dodržet svoje povinnosti v rámci Paktu o stabilitě a růstu; v této souvislosti se obává, že pozastavení financování z evropských strukturálních a investičních fondů (ESI fondů) týkající se Španělska a Portugalska by mělo negativní dopad na provádění operačních programů, které již nyní doznává značného zpoždění. Také by bylo ve vzájemném rozporu zrušit sankce v rámci postupu při nadměrném rozpočtovém schodku (nařízení č. 1173/2011 o účinném prosazování rozpočtového dohledu) a zároveň zvažovat sankce podle článku 23 nařízení o společných ustanoveních. Zároveň zdůrazňuje, že je nutné řádnější hospodaření na vnitrostátní úrovni, které je předpokladem pro účinné využívání evropských strukturálních a investičních fondů;

19. znovu žádá, aby investice místních a regionálních orgánů v rámci strukturálních fondů a Fondu soudržnosti byly vyňaty z výpočtu schodku rozpočtu členských států a jejich zadlužení;

20. zdůrazňuje, že téměř 40 % doporučení pro jednotlivé země na rok 2016 zahrnujících 20 členských států poukazovalo na problémy se správní kapacitou – zejména na úrovni nižší než celostátní –, v souvislosti se strukturálními reformami a odstraněním překážek pro investice; uznává, že správní kapacita má být uvolněna především prostřednictvím vytvoření účinných správních struktur; připomíná svůj návrh týkající se navrhovaného Programu na podporu strukturálních reforem, aby se vypracoval jeden strategický dokument, ve kterém budou stanoveny priority a kritéria za účelem koordinace všech opatření k budování kapacit financovaných EU;

21. zdůrazňuje, že Komise by měla zvážit navržení fiskální kapacity pro eurozónu s cílem zavést anticyklická opatření a urychlit oživení, a uvádí, že v nadcházejících měsících přijme k tomuto tématu stanovisko;

22. uznává důležitost řešení sociálních otázek a otázek trhu práce; stojí za tím, aby Komise začlenila sociální ukazatele do postupu při makroekonomické nerovnováze;

K evropskému semestru a roční analýze růstu 2017

23. všímá si nízké úrovně provádění doporučení pro jednotlivé země a poznamenává, že v zájmu zlepšení situace by měly být intenzivněji zapojeny všechny úrovně správy; konstatuje, že některé problémy vyžadují dlouhodobé úsilí, na což ukazuje skutečnost, že přibližně tři čtvrtiny doporučení na rok 2016 týkajících se jednotlivých území byly již zveřejněny v roce 2015 a dvě třetiny doporučení z minulého roku byly zveřejněny již v roce 2014;

24. zdůrazňuje, že jak letos potvrdily národní programy reforem i doporučení pro jednotlivé země, zapojení místních a regionálních orgánů do semestru se většinou omezuje na prováděcí fázi politik, zatímco by tyto orgány měly být partnery také při navrhování politik; podtrhuje, že jejich zapojení v rané fázi by výrazně zvýšilo míru provádění doporučení, pomohlo by řešit narůstající regionální rozdíly, vzrostla by díky němu úroveň toho, jak příznivě jsou tato doporučení přijímána v praxi, a posílila se důvěra v rámci členských států i mezi nimi navzájem;

25. zamýšlí navrhnout kodex chování pro zapojení místních a regionálních orgánů do evropského semestru, který by respektoval rozdíly mezi členskými státy a snažil by se vyhnout zbytečné administrativní zátěži, čímž by přispěl k lepší správě. To znamená, že by kodex odrážel rozmanitost a ústavní uspořádání členských států;

26. žádá, aby se roční analýza růstu na rok 2017 konkrétně zaměřila na demografické výzvy; tyto výzvy rovněž ukazují na potřebu ekonomických a finančních opatření zaměřených na úspěšnou a vyváženou integraci uprchlíků v EU;

27. zdůrazňuje, že evropský semestr musí odkazovat na dlouhodobý víceúrovňový rámec politik, v současnosti se jedná o strategii Evropa 2020; vítá oznámení Evropské komise o nadcházejícím mapování politik EU v oblasti udržitelného rozvoje a zdůrazňuje nutnost sladit budoucí strategii EU v oblasti růstu s aktualizovanou územní vizí;

28. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Evropské komisi, Evropskému parlamentu, Radě, předsedovi Evropské rady a slovenskému předsednictví Rady EU.

V Bruselu dne 12. října 2016

předseda
Evropského výboru regionů
Markku MARKKULA